

Binnen de vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu hebben verschillende fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu inzake de geannoteerde agenda van de informele Milieuraad op 14 en 15 april 2015 in Riga (Kamerstuk 21 501–08, nr. 560) en het verslag van de Milieuraad van 6 maart 2015 (Kamerstuk 21 501–08, nr. 556).

De voorzitter van de commissie,
Tjeerd van Dekken

De adjunct-griffier van de commissie,
Tijdink

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Geannoteerde agenda informele Milieuraad 14 en 15 april 2015	2
<i>Internationale klimaatonderhandelingen</i>	2
<i>Biodiversiteit</i>	3
<i>Hernieuwbare energie in relatie tot biodiversiteit</i>	4
Verslag Milieuraad 6 maart 2015	4
<i>Uitfasering van fluorkoolwaterstoffen (HFK's)</i>	4
<i>Bodem</i>	5

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de voorliggende stukken. Zij hebben hierover enkele vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de voorliggende stukken. Deze leden hebben een aantal vragen en opmerkingen waarop ze de Staatssecretaris verzoeken in te gaan.

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de voorliggende stukken. Deze leden hebben hierover enkele vragen en opmerkingen.

Geannoteerde agenda informele Milieuraad 14 en 15 april

Internationale klimaatonderhandelingen

De leden van de VVD-fractie vragen in hoeverre juridisch bindende afspraken over nationaal bepaalde bijdragen in mondiaal verband realistisch zijn. Wat is de visie van de Staatssecretaris daarop en wat is de Nederlandse inbreng hierop? Deze leden ontvangen graag een toelichting. Voorts vragen deze leden hoe deze discussie binnen de Milieuraad verloopt en welke EU-lidstaten er voor- of tegenstander zijn. Wat als belangrijke spelers uit de rest van de wereld niets willen weten van een verdrag waarin juridische bepalingen een rol spelen?

Voorts vragen de leden van de VVD-fractie wat de Nederlandse inbreng zal zijn met betrekking tot een mondiale adaptatiedoelstelling. Is de Staatssecretaris van mening dat deze er zou moeten komen en zo ja, hoe zou deze er dan volgens haar uit moeten zien? Deze leden vragen wat de toegevoegde waarde van een adaptiedoelstelling is bovenop de primaire doelstelling voor CO₂-uitstoot en aanvullende zaken als energiebesparing en hernieuwbare energie. Wat is de visie van de Staatssecretaris daarop en hoe beïnvloedt dit de Nederlandse inbreng?

Ook met betrekking tot klimaatfinanciering is voor de leden van de VVD-fractie onvoldoende duidelijk wat de Nederlandse inbreng zal zijn. Zij ontvangen daarover graag alsnog een toelichting van de Staatssecretaris. Welk gedeelte is reeds toegezegd en wat staat er nog op stapel? Op welke wijze wordt de financiële dekking van het Klimaatfonds geborgd? Is de Staatssecretaris van mening dat het van groot belang is dat voor elke euro die aan klimaatbeleid wordt uitgegeven, duidelijk is wat het effect daarvan is? Waarom wel of niet en hoe wordt dit meegenomen in de Nederlandse inbreng?

Voorts vragen de leden van de VVD-fractie welk bedrag er tot op heden door elk van de EU-lidstaten beschikbaar is gesteld voor het Klimaatfonds en in welke vorm. Wat is het totale beoogde bedrag dat beschikbaar zou moeten worden gesteld ten behoeve van het Klimaatfonds?

De leden van de PvdA-fractie vragen naar de standpunten van de Staatssecretaris over of in het klimaatakkoord, dat later dit jaar in Parijs dient te worden gesloten, de nationaal bepaalde bijdragen internationaal juridisch bindend moeten zijn, over of er een mondiale adaptatiedoelstelling moet komen en hoe die er uit zou kunnen zien, en over financiering van klimaatmaatregelen.

De leden van de D66-fractie lezen dat de milieu-ministers een korte gedachtewisseling zullen hebben over de stand van zaken van het klimaatakkoord dat in december 2015 in Parijs gesloten moet worden. De Staatssecretaris geeft aan dat er verschillen van inzicht zijn over 1) of de nationaal bepaalde bijdragen internationaal juridisch bindend moeten zijn, over 2) of er een mondiale adaptatiedoelstelling moet komen en hoe die eruit zou kunnen zien en over 3) de financiering van klimaatmaatregelen. De leden van deze fractie zijn onder andere van mening dat juridisch bindende doelstellingen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat de afspraken die in dit jaar in Parijs worden gemaakt slechts in een papieren werkelijkheid zullen uitmonden. De Staatssecretaris geeft echter op geen van deze drie punten aan wat de Nederlandse inbreng zal zijn in deze gedachtenwisseling. Deze leden vernemen graag waar de Staatssecretaris namens Nederland op zal aansturen ten aanzien van deze drie punten. Immers, ook gedachtewisselingen zijn in het Europese besluitvormingsproces belangrijke stappen waarin richting kan worden gegeven. Welke gedachten zal de Staatssecretaris haar collega's namens Nederland voorspiegelen?

Biodiversiteit

De leden van de VVD-fractie constateren dat de Staatssecretaris de Rijkswaardvisie Natuurlijk Verder (Kamerstuk 33 576, nr. 1) eenzijdig benadert en geen recht doet aan wat er daadwerkelijk in deze visie vermeld staat. Deze leden vragen zich daarom af wat de Staatssecretaris precies wil inbrengen bij de discussie over biodiversiteit. Graag vernemen de betreffende leden hoe de Staatssecretaris de Rijkswaardvisie precies interpreteert. Is zij het met deze leden eens dat economie en ecologie in deze visie hand in hand gaan en dat natuur geen doel op zich is? Zo ja, is zij bereid om juist dit belang uit te dragen tijdens de informele Milieuraad? Zo nee, waarom niet?

De leden van de PvdA-fractie vragen of de Staatssecretaris in de Milieuraad al een eerste visie zal geven op de «State of Nature in the EU» en de Mid Term Review van de EU Biodiversiteitsstrategie 2020, die later dit jaar zullen worden gepubliceerd.

De leden van de PvdA-fractie zijn van mening dat de evaluatie van de Vogel- en Habitatrichtlijnen plaats moet vinden op basis van de vraag of deze effectief zijn ten aanzien van het doel van bescherming van habitats en vogels. Deze leden verzoeken de Staatssecretaris om dit standpunt te betrekken bij de discussie in de Milieuraad.

De leden van de PvdA-fractie verzoeken de Staatssecretaris om de toegezegde appreciatie van het onderzoek «The European environment – State and outlook 2015» (SOER 2015) van het Europese Milieuoorgaan, waarin onder meer wordt gesteld dat het Europese natuurlijke kapitaal nog steeds achteruit gaat door sociaaleconomische activiteiten zoals

landbouw, visserij, transport, industrie, toerisme en urbanisatie, voorafgaand aan de informele Milieuraad naar de Kamer te sturen. De leden van de PvdA-fractie verzoeken de Staatssecretaris om, indien dit gezien de korte tijd tot de Milieuraad niet mogelijk is, het standpunt dat in de Milieuraad wordt geuit op hoofdlijnen met de Kamer te delen.

Hernieuwbare energie in relatie tot biodiversiteit

De leden van de PvdA-fractie vragen of de Staatssecretaris al op de hoogte is van de visie van het Letse voorzitterschap over hoe de EU haar leiderschapspositie op het gebied van hernieuwbare energie kan behouden, zonder dat dit leidt tot verlies aan biodiversiteit in de wereld.

De leden van de PvdA-fractie hopen dat de Staatssecretaris wil voorstellen om in Europees verband – net als in Nederland – afspraken te maken over de duurzaamheidscriteria aan bij- of meegestookt hout.

De leden van de D66-fractie lezen dat er eveneens, in een gezamenlijke sessie met de energieministers, gesproken zal worden over hernieuwbare energie in relatie tot biodiversiteit. De leden van deze fractie zijn verheugd in de geannoteerde agenda van de informele Energieraad (d.d. 15-16 april te Riga, waar in de geannoteerde agenda voor de informele Milieuraad naar wordt verwezen, documentnummer 2015D12222) te lezen dat het Letse Voorzitterschap wil bespreken hoe de EU haar leiderschapspositie op het gebied van hernieuwbare energie kan behouden, zónder dat dit leidt tot verlies aan biodiversiteit in de wereld. De leden van deze fractie zijn immers groot voorstanders van hernieuwbare energie (bijvoorbeeld biomassa), maar delen de zorg dat deze niet ten koste mag gaan van de biodiversiteit. Deze leden erkennen dat de EU met haar grote inkoopmacht een cruciale rol vervult in het voorkomen van verlies aan biodiversiteit. De Minister van Economische Zaken geeft aan het bemoedigend te vinden dat de Europese Commissie in haar voorstel over de Energie Unie een nieuw wetgevend voorstel voor hernieuwbare energie aankondigt voor 2016–2017. Deze leden horen graag hoe de Staatssecretaris, in gezamenlijkheid met de Minister van Economische Zaken, in deze sessie het behoud van biodiversiteit namens Nederland inderdaad gaat benadrukken.

De leden van de D66-fractie lezen dat Nederland van andere lidstaten zal vernemen hoe zij aankijken tegen de relatie tussen hernieuwbare energie en biodiversiteit. De leden van deze fractie vernemen echter graag waar de Staatssecretaris op dit punt zélf aan denkt. Houdt de Staatssecretaris het bij het toelichten van de Nederlandse Rijksnatuurvisie Natuurlijk Verder, die is opgesteld om te voldoen aan de huidige internationale en Europese afspraken? Of gaat ze eveneens pleiten voor een set nieuwe of aanvullende, specifieke Europese afspraken, teneinde richting te geven aan de inhoud van het nieuwe voorstel van de Europese Commissie? Indien het laatste het geval is, welke specifieke afspraken zijn dit dan, ook met het oog op het Nederlandse Voorzitterschap in de eerste helft van 2016? Wat is de richting die het Letse Voorzitterschap nu voor ogen heeft? Komt deze overeen met die van de Staatssecretaris?

Verslag Milieuraad 6 maart 2015

Uitfasering van fluorkoolwaterstoffen (HFK's)

Met betrekking tot de uitfasering van HFK's vragen de leden van de VVD-fractie welke financiële bijdrage de Staatssecretaris voornemens is te leveren. Kan ze inzichtelijk maken hoe deze bijdrage gedekt wordt en

welke concrete resultaten daarmee bereikt worden ten aanzien van het uitfaseren van HFK's in ontwikkelingslanden?

Bodem

Tot slot hebben de leden van de VVD-fractie vragen over bodembeheer. Enerzijds lezen zij dat bodembeheer een competentie van lidstaten is, anderzijds lezen zij dat een integrale bodemstrategie op steun van Nederland kan rekenen. Kan de Staatssecretaris dit nader toelichten? Hoe zou zo'n integrale strategie er volgens haar uit moeten zien en wat zou er in moeten staan? Graag ontvangen deze leden een toelichting hierop.